

SFÂNTUL ANDREI, APOSTOLUL ROMÂNILOR

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. DANIEL

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

TRINITAS

IAȘI, 1996

"Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi."
(Psalm 67, 36)

"Pe când umbla Iisus pe lângă marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei îndată lăsând mrejele lor au mers după El".

(Sf. Evanghelie după Matei 4, 18-20)

Cei doi frați, Petru și Andrei, sunt cei dintâi chemați de Iisus ca să devină ucenicii Săi. Ei lasă totul și urmează Lui. Într-o zi, pe neașteptate, viața lor se schimbă: din pescari care adună pești din mare, ei devin ucenici ai lui Hristos care adună din marea lumii acesteia oameni pentru Împărăția cerurilor!

Sfântul Andrei, așa cum ne spune sfânta Evanghelie după Ioan (1, 41-42), i-a zis lui Petru, fratele său: *"Am găsit pe Mesia (care se tâlcuiește Hristos). Și l-a adus la Iisus"*.

De aceea, Biserica îl numește pe Sfântul Andrei *"cel dintâi chemat"* de Iisus, ca să-i fie ucenic sau apostol.

Sfântul Andrei ne arată cât de simplă și în același timp cât de puternică este chemarea lui Hristos, dar și cât de prompt este răspunsul la această chemare sfântă. Sfântul Andrei urmează pe Hristos fără condiții și fără întârziere, fără calcul și fără dorință de câștig, ci doar pentru că a simțit în chemarea lui Iisus pe însuși Cuvântul Vieții.

Sfântul Apostol Andrei a fost toată viața luminat de chemarea lui Iisus. De aceea, el a mărturisit pe Iisus prin cuvânt și faptă, chiar cu prețul vieții sale; l-a mărturisit până la moarte martirică.

Sfântul Andrei a predicat în secolul I, potrivit unor vechi mărturii ale tradiției istorice, și în sud-estul României de azi, în Dobrogea, numită în vechime Sciția Mică; apoi a murit martir în Patras - Grecia, fiind răstignit.

Pentru că a predicat Evanghelia în Dobrogea, noi românii îl considerăm pe Sfântul Andrei ca fiind într-un anume fel Apostolul nostru, al românilor, deși toți Sfinții Apostoli sunt ai tuturor creștinilor.

Acum, când ne apropiem de concluzia mileniului al II-lea și zorile mileniului al III-lea, pământul României, după aproape două mii de ani de credință jertfelnică a locuitorilor lui, este iată binecuvântat de sfintele moaște ale celui dintâi chemat să fie ucenic al lui Hristos, de Sfântul Andrei!

Ce mare binecuvântare! Moaștele Sfântului Andrei de la începutul mileniului întâi creștin se întâlnesc acum aici, la Iași, cu moaștele Sfintei Cuvioase Maici Parascheva, care a trăit la începutul mileniului al doilea, o binecuvântare și o întărire pentru ca noi să răspundem chemării sfinte a lui Hristos și în mileniul al III-lea, cu credința Sfântului Andrei și evlavia Sfintei Cuvioase Parascheva. Sfinții sunt dovada cea mai grăitoare a timpului sfântit și a legăturii dintre generații și

popoare, tocmai pentru că în ei "*Iisus Hristos, ieri și azi și în veci este același*" (Evrei 13,8).

Aducem laudă lui Hristos Care pururea lucrează prin sfinții Săi, atunci când sunt vii, pe pământ, sau când se află în ceruri. Cu adevărat vii între oameni sunt numai sfinții! În ei este prezent și lucrător Duhul Sfânt, Domnul de-viață-făcătorul!

Sfinții, care și-au sfințit trupul lor în timpul vieții pământești, lucrează din ceruri prin sfințele lor moaște, și fac minuni, arătând puterea și iubirea lui Dumnezeu pentru oameni. De aceea, cinstind moaștele sfinților, noi creștinii preamărim, de fapt, nu oameni neputincioși, ci puterea lui Dumnezeu lucrând în oamenii smeriți și iubitori de Dumnezeu și de semenii.

Astfel, când vedem cum sfinții adună întru bucurie în jurul lor generații și popoare diferite, de-a lungul veacurilor, zicem împreună cu psalmistul: "*Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi!*".

Mulțumim sfântului Apostol Andrei că ne-a binecuvântat cu venirea moaștelor sale aici la Iași, și îl rugăm să întărească credința ortodoxă apostolică azi, în Grecia; în România, în toată Europa și în toată lumea, să ne dăruiască putere să răspundem și noi azi chemării lui Hristos, cu bucurie și dragoste, așa cum a făcut-o el în vremea sa!

Cu multă recunoștință și frățească dragoste în Hristos, mulțumim Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Nicodimos de Patras, care, cu aprobarea Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, s-a făcut purtătorul moaștelor Sfântului Apostol Andrei până la Iași, pentru a arăta că sfinții apropie Biserici și popoare!

Acum Arhipăstor în scaunul apostolic al Sfântului Apostol Andrei, la Patras, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Nicodimos a fost în tinerețe coleg de facultate la Atena cu vrednicul de pomenire Mitropolit al Moldovei și patriarh al României, Dr. Iustin Moiescu. În vara aceasta (1996), I.P.S. Nicodimos a

vizitat Moldova, a compus atunci la Iași un nou tropar al Sfântului Apostol Andrei, și acum în toamnă a adus la Iași moaștele Sfântului Apostol Andrei!

Sfântul Apostol Andrei, prin I.P.S. Mitropolit Nicodimos, înfrățește orașele Patras și Iași, întărește comuniunea frățească între Biserica Ortodoxă a Greciei și Biserica Ortodoxă a României, între Grecia și România.

Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi!

Cu multă bucurie, tipărim în Editura "Trinitas" - Iași, această mărturie de evlavie și cinstire față de Sfântul Apostol Andrei și de recunoștință față de Înalt Prea Sfințitul Nicodimos, Mitropolit de Patras, prea iubit frate în Hristos, părinte duhovnicesc al nostru și împreună slujitor al Bisericii Ortodoxe.

Hristos-Domnul să binecuvânteze pe toți cei care caută sfințenia și cinstesc pe sfinții Săi!

†*DANIEL*

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Iași, octombrie 1996

Moaştele Sfântului Apostol Andrei

Este cunoscut că Sf. Apostol Andrei, cel dintâi chemat, a murit ca martir în oraşul Patras unde a şi fost înmormântat, sângele lui sfinţind pământul Peloponezului. Sfintele sale moaşte s-au aflat în oraşul Patras pentru trei secole, ca un preţuit odor pentru oamenii din acest oraş şi ca o binecuvântare pentru toţi pelerinii care veneau să se închine la ele.

În secolul IV, fiul şi urmaşul lui Constantin cel Mare, Constanţiu, a construit în Constantinopol biserica *Sfinţilor Apostoli*, gândind să aducă în această biserică moaştele tuturor celor 12 Apostoli. În acest sens a încredinţat nobilului Artemie (identificat de unii scriitori cu sfântul Artemie, cel care a murit ca martir în timpul persecuţiilor lui Iulian Apostatul) misiunea de a se duce în diferite oraşe, mai ales în Efes, Fiva şi la Patra, ca să aducă la Constantinopol moaştele Apostolilor Tadeu, Luca şi Andrei.

Poporul din Patra, la început nu a vrut să cedeze moaştele Sf. Apostol Andrei. Ei au hotărât să trimită un reprezentat al

orașului la reședința împăratului ca să-l convingă să nu ia moaștele. Se consideră că acest reprezentant a fost înțeleptul și bogatul Parnasios, care se cunoștea cu împăratul Constanțiu. Poporul din Patras considera cererea lor un act de dreptate deplin justificat prin faptul că Sf. Apostol Andrei a suferit moarte mucenicească în orașul lor. Dar împăratul a contrazis acest lucru spunând că orașul Constantinopol are întâietate asupra moaștelor Sf. Apostol Andrei deoarece el a pus mai întâi bazele Bisericii lui Hristos în Constantinopol și abia după aceea în Patras. Ca urmare a acestui lucru s-a făcut în cele din urmă voia împăratului, moaștele Sf. Apostol Andrei fiind aduse la Constantinopol.

Ca semn de recunoștință pentru poporul din Patras, împăratul Constanțiu a pus pe racla Sf. Apostol Andrei inscripția: "odorul poporului din Patras", a oferit orașului independența administrativă precum și o sumă de bani pentru construirea unui sistem de canalizare.

Se consideră că în secolul IX, în timpul dinastiei împăraților macedoneni (posibil chiar în timpul domniei împăratului Macedon (867-886), prin mijlocirea renumitei Danilida, o tânără foarte bogată din Patra și care îl cunoștea pe împăratul Macedon încă dinaintea urcării acestuia pe tron, a fost redat orașului Patras numai capul Sf. Apostol Andrei.

În 1204, când Constantinopolul a căzut sub cruciați, moaștele Sf. Apostol Andrei au fost luate de Cardinalul Petru de Amalfi și duse în Italia. În 1527, orașul italian Amalfi a fost cucerit de Carol al V-lea, al spaniolilor și germanilor, iar moaștele Sf. Apostol Andrei au fost luate de acesta.

În 1460 Peloponezul a fost cucerit de către Mahomed al II-lea, orașul Patras căzând sub stăpânirea turcă la șapte ani după căderea Constantinopolului. Fratele împăratului Constantin Paleologul, Toma Paleologul, care avea ca reședință orașul

Patra, a rânduit să transporte la Roma capul Sf. Apostol Andrei, ca să nu cadă în mâinile turcilor și să fie distrus. Deoarece orașul Roma nu prezenta deplină securitate, papa Pius al II-lea a convins pe Toma Paleologul că este mai sigur dacă capul Sf. Apostol Andrei va fi găzduit pentru un timp de orașul italian Narni. După un an de zile capul Sf. Apostol Andrei a fost luat de cardinalii Visarion, Piccolomini și Oliva și dus la Roma unde a fost predat papei.

După cinci secole capul Sf. Apostol Andrei, ocrotitorul orașului Patra, s-a întors la locul lui în data de 26 septembrie 1964, predat de papa Paul al VI-lea, urmare solicitării mitropolitului de Patra, Constantin Platis.

Crucea Sfântului Apostol Andrei

Istoricii spun despre crucea martiriului Sf. Apostol Andrei că a fost făcută din două bucăți de lemn de măslin puse cruciș, sub forma literei X, motiv pentru care și astăzi se păstrează denumirea specifică de "crucea Sf. Apostol Andrei". În legătură cu păstrarea crucii, mărturiile istorice ne arată următoarele:

Crucea a fost transportată din Peloponez în orașul francez Dijon. Acolo a fost pusă la mănăstirea Weaume, lângă Marsilia. De acolo a fost dusă la mănăstirea Sf. Victor din Marsilia, unde se găsea crucea înainte de anul 1250, pusă într-o teacă. Teaca aceasta se afla la subsolul altarului bisericii Sf. Victor iar la mijloc se afla o bucată mică din crucea Sf. Apostol Andrei. În timpul Revoluției franceze rămășițele crucii s-au pierdut.

Mitropolitul de Patras Nicodimos a vizitat biserica și a văzut bucata din cruce în 10 octombrie 1979. Prin cooperare cu Arhiepiscopia catolică de Marsilia au fost redade Mitropoliei de Patras crucea și teaca la 19 ianuarie 1980.

† *NICODIMOS*

Mitropolit de Patras

Propoveditor și mărturisor al drepte credințe - Viața Sfântului Apostol Andrei -

**"Am găsit pe Mesia!":
chemarea la apostolat
și ucenicia întru știința mântuirii**

Andrei, slăvitul Apostol al lui Hristos, era originar din Betsaida, cetate de pe țărmul vestic al Lacului Ghenizaret. Era frate drept cu Simon, Sfântul Apostol Petru, dar spre deosebire de acela, care era căsătorit, Andrei a ales să-și trăiască viața în feciorie și locuia în casa fratelui său. Ei practicau împreună meseria de pescari, învățată de la tatăl lor Iona, și respectau cu multă evlavie poruncile Legii.

Atunci când Sfântul Ioan Botezătorul străbătea Iudeea și ținutul de dincolo de Iordan, propoveduind împărăția lui Dumnezeu și chemarea la pocăință, Andrei a alergat la el, renunțând la tot ceea ce îl lega de lume și i s-a făcut ucenic.

Într-o zi, după ce l-a botezat pe Iisus, Ioan Botezătorul era cu Andrei și cu un alt ucenic al său, viitorul Apostol și Evanghelist Ioan, și arătând spre Domnul Iisus Hristos care

trecea pe acolo a spus: *"Iată Mielul lui Dumnezeu!"* (Ioan 1, 35). La acest cuvânt al învățătorului lor care le arăta spre Acela pentru care el fusese trimis de Dumnezeu ca Înaintemergător, Ioan și Andrei au mers după Iisus, ca să afle mai multe despre El. *"Iar Iisus, întorcându-Se și văzându-i că merg după El, le-a zis: Ce căutați? Iar ei i-au zis: Rabi (care se tâlcuieste Învățătorule), unde locuiești? El le-a zis: Veniți și veți vedea. Au mers și au văzut unde locuia; și cu rămas la El în ziua aceea. Era ca la ceasul al zecelea. Unul dintre cei doi care auziseră de la Ioan și veniseră după Iisus era Andrei, fratele lui Simon Petru"* (Ioan 1, 38-40).

Din acea convorbire Andrei a dobândit convingerea că acest Iisus este Mesia cel așteptat de veacuri de poporul său, Mântuitorul lumii. Cu mare bucurie, s-a dus apoi să spună și fratelui său Simon: *"Am găsit pe Mesia!"* (Ioan 1, 41), și l-a condus la Iisus.

Andrei a fost așadar cel dintâi chemat să recunoască pe Hristos, și el a vestit acest adevăr celui ce va fi verhovnicul cetei apostolilor. De aceea, Sfântul Andrei a primit între apostoli supra-numele de "primul chemat" sau "cel dintâi chemat". Întâlnirea cu Mântuitorul Hristos i-a schimbat întreg cursul vieții.

Pretutindeni unde mergea Domnul, prin sate și orașe, în munți, pe mare sau în pustie, Andrei era aproape de El, pentru a se hrăni din izvorul de apă vie al Cuvântului cel veșnic. Ucenicul cel întâi-chemat a fost prezent la înmulțirea pâinilor (Ioan, cap. 6), mijlocind pe lângă Hristos-Domnul să dea și hrană pământească celor 5000 de oameni care gustaseră pâinea cea vie a cuvântului mântuirii.

Andrei nutrea o prietenie aparte pentru Filip, un alt apostol al Domnului, originar și el din Betsaida. Atunci când elinii i-au cerut lui Filip să-i ducă să vadă pe Hristos, acesta a mers și i-a

spus lui Andrei, pentru că avea o mai mare familiaritate cu Învățătorul (Ioan 12, 20).

După cei trei apostoli (Petru, Ioan și Iacov), martori ai descoperirilor celor mai înalte despre dumnezeirea Mântuitorului Hristos, urmează Sfântul Andrei, pentru a exercita nu o autoritate însă ca având o anume prioritate față de ceilalți ucenici. El a fost martor al evenimentelor care au însoțit mântuitoarele Patimi ale Domnului și a participat, alături de ceilalți, la întâlnirile cu Hristos-Domnul, biruitorul păcatului și al morții, după sfânta Sa Înviere.

**"Și îmi veți fi Mie martori până la marginile lumii":
misiunea creștină, poruncă și dar dumnezeiesc**

La Cincizecime, Andrei a primit și el plinătatea harului Sfântului Duh și sorții i-au rânduit propoveduirea Evangheliei în ținuturile situate pe coastele Mării Negre, în Bitinia, Tracia și Grecia (Macedonia, Tesalia și Ahaia). Credincios poruncilor Domnului, n-a luat cu el nici pungă, nici traistă, nici toiag (Matei 10, 10) și a plecat la drum să ducă și acelor neamuri Vestea cea Bună a mântuirii. A înfruntat încercări și primejdii, boli, pericolul tâlharilor, persecuții din partea evreilor și păgânilor însă în toate locurile pe unde a mers Duhul Sfânt era cu el: vorbea prin gura lui, săvârșea minuni și vindecări, îi aducea în suflet răbdare și bucurie în încercări.

Această putere minunată a lui Dumnezeu care lucra prin el atrăgea mulțimile la credință. După ce ilumina mințile prin predica sa, făcea să renască sufletele prin baia sfântului Botez,

rânduia preoți și consacra episcopi în fruntea lor, îndemna să se construiască biserici și organiza cultul divin.

Mai întâi s-a dus la Amisos, pe țărmul Mării Negre, și a convertit la creștinism un mare număr de evrei, apoi a vindecat prin puterea lui Dumnezeu pe cei ce sufereau de diferite boli. Și-a continuat misiunea în Trebizonda și Lazic, iar de Paști s-a întors la Ierusalim. După aceea a plecat împreună cu Sf. Ioan Teologul la Efes și a predicat Evanghelia o vreme în regiunile vestice ale Asiei Mici. Urcând spre Propontida și vestind cuvântul vieții veșnice în așezările de la Niceea, Nicomidia, Calcedon, Heracleea Pontului, Amastris, a avut de înfruntat de mai multe ori fanatismul închinătorilor la idoli și gândirea înșelătoare a sofistilor, dar i-a redus la tăcere și pe unii și pe alții prin înțelepciunea, faptele și minunile sale.

Ajuns la Sinope, a eliberat din lanțuri, prin rugăciune, pe Apostolul Matia. A fost prins de păgânii care s-au mâniat și a suferit chinuri din partea acelorora: aruncat la pământ, lovit din toate părțile, Sfântul Andrei nu a căutat să fugă sau să se apere. A îndurat toate cu răbdare, asemănându-se Învățătorului său, Mielul lui Dumnezeu venit în lume să sufere și să ridice păcatele lumii. Văzând tăria sfântului, îndelunga răbdare în fața chinurilor și numeroasele minuni care se săvârșeau, locuitorii din Sinope s-au pocăit, cerându-i iertare și primind botezul creștin.

Andrei a așezat episcop și preoți în Sinope, apoi a plecat către orașele din Pont pe care le evanghelizase deja, pentru a le întări în credință. A continuat acolo predica sa, respingând rătăcirile păgânilor în Neocezarea și Samosata, apoi s-a reîntors la Ierusalim pentru a lua parte la sinodul din anul 50 privind primirea păgânilor în Biserică (Faptele Apostolilor 15, 6).

După sărbătoarea Paștilor, a însoțit o vreme pe Matia și pe Tadeu către hotarele Mesopotamiei, plecând după aceea spre

regiunile barbare de la răsăritul Mării Negre, în sudul Rusiei de azi, în Crimeea și în sudul Ucrainei. S-a îndreptat apoi către Tracia și a luminat inimile locuitorilor orașelului Byzantion prin predica sa. A întemeiat o biserică închinată Maicii Domnului și a hirotonit episcop pe Stahie, despre care se spune că este persoana pomenită de Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani 16,9. A continuat neobositul său periplu în Tracia, Macedonia și Tesalia, ajungând până în Peloponez, la Patras.

Aici sfântul Apostol a convertit la creștinism chiar pe soția proconsulului roman, Maximila, pe care a vindecat-o de o boală socotită incurabilă. El a răspândit binefacerile și asupra celorlalți locuitori, astfel încât în scurt timp s-a constituit o comunitate a ucenicilor lui Hristos. În perioada absenței din oraș a proconsulului Egeatus, sfântul Andrei l-a botezat și pe fratele acestuia, Stratocles, însă la întoarcere Egeatus s-a mâniat foarte văzând cum credința creștină a pătruns în propria-i casă. A poruncit ca Andrei să fie închis, dar slăvitul Apostol al lui Hristos, în închisoare fiind, și-a continuat propoveduirea și a hirotonit episcop pe Stratocles. După câteva zile, sentința s-a pronunțat fără judecată, iar sfântul Andrei a fost răstignit cu capul în jos pe o cruce în formă de "X". A primit cu bucurie moartea martirică, oprind pe prietenii săi care voiau să-l elibereze, binecuvântând pe credincioși. Biserica primară a stabilit, încă de pe la sfârșitul secolului al II-lea, ca dată de prăznuire a pătimirii sale ziua de 30 noiembrie. Nu se cunoaște anul martiriului său; unii istoricii îl fixează în timpul persecuției lui Nero, pe la anii 64-67, iar alții mai târziu, la sfârșitul veacului apostolic, în vremea persecuției poruncite de împăratul Domițian. Proconsulul roman din Patras a murit la puțină vreme după aceea de o moarte năpraznică, drept pedeapsă pentru nedreptatea săvârșită.

Noul episcop, Stratocles, după ce și-a împărțit averea la săraci, a construit episcopia sa pe locul martiriului sfântului Apostol.

După mulți ani, la 3 martie 357, cinstitele moaște ale sfântului au fost mutate de la Patras la Constantinopol de către Sf. Artemie, la porunca împăratului Constanțiu, fiul Sfântului Constantin cel Mare. Moaștele Sf. Andrei au fost așezate atunci, împreună cu moaștele Sf. Luca și ale Sf. Tadeu în noua biserică a **Sfinților Apostoli**. Sfântul Ambrozie, episcop de Milano (c. 339-397), scria că părțile din moaștele Sf. Andrei au fost oferite bisericilor din Milano, Nola și Brescia. Cinci sute de ani după aceea, a fost adus la Patras capul Sfântului Andrei, trimis de împăratul Vasile I Macedoneanul (867-886). După cruciada a patra, din 1204, când Constantinopolul a fost ocupat de cavalerii apuseni, cardinalul Petru din Capua a dispus ca moaștele Sfântului Andrei să fie duse în Italia și așezate în catedrala din Amalfi. În fața pericolului otoman, după căderea Constantinopolului, odorul de mare preț care se găsea la Patras a fost oferit spre păstrare papei Pius al II-lea de la Roma, în anul 1460, de către despotul Moreei Toma Paleologul. Capul sfântului a revenit în cele din urmă la Patras, la 26 septembrie 1964, ca semn al reconcilierii și frățietății creștine, izvor de bucurie și mângâiere pentru credincioșii ortodocși.

Propoveditor al Evangheliei în țara noastră

De numele Sfântului Apostol Andrei este legată și originea Bisericii dreptmăritoare din România. Din mărturiile istoricilor și din Sfânta Tradiție reiese că Sfântul Andrei este și primul

propoveditor al Evangheliei la strămoșii noștri daco-romani, fiind considerat "nașul poporului român". **Creștinismul românesc are deci origine apostolică.**

Fiindu-i încredințate spre evanghelizare ținuturile din preajma Mării Negre, este cert că în drumul său Apostolul cel dintâi chemat a predicat Evanghelia atât în sudul Basarabiei cât și în Sciția Mică (Dobrogea de azi).

Numai astfel se explică și faptul că primul centru episcopal cunoscut pe teritoriul țării noastre a fost la Tomis, iar tradițiile și obiceiurile populare românești consideră pe Sfântul Andrei ca un părinte spiritual al neamului nostru, ziua de 30 noiembrie fiind însoțită la noi de bogate și semnificative elemente folclorice.

Iată însă cuvintele părintelui istoriei bisericești, Eusebiu de Cezareea († 340), care consemnează relatări mai vechi, de la Origen și Clement Alexandrinul:

"Când Sfinții Apostoli și ucenici ai Mântuitorului nostru s-au împrăștiat peste tot pământul locuit, Toma, precum spune tradiția, a luat (spre evanghelizare) țara parților, Andrei, Sciția, Ioan, Asia, unde și-a petrecut viața, până ce a murit în Efes; Petru a predicat evreilor din împrăștiere în Pont, Galatia, Bitinia, Capadocia și Asia..." (Istoria bisericească III, 8). Cei mai mulți istorici identifică Sciția cu Scythia Minor sau Dacia Pontică (Dobrogea).

Sinaxarul Bisericii din Constantinopol istorisește amănunțit propoveduirea sa: *"Lui Andrei, celui întâi chemat, i-au căzut la sorți Bitinia, părțile Pontului Euxin și ale Propontidei, cu cetățile Calcedon și Bizanț, Macedonia, Tracia și regiunile care se întind până la Dunăre, Tesalia, Elada (Grecia centrală), Ahaia și cetățile Aminsos (Amisus), Trapezunt, Heracleea (Pontului) și Amastris".* Totodată **Sinaxarul** arată că Sfântul Andrei a hirotonit ca episcop de

Odyssos (Odessos) - Varna de azi - pe un ucenic al său Amplias (Ampliat), pomenit în calendar la 31 octombrie.

În secolul al VIII-lea călugărul Epifanie arată, în **Viata Sfântului Apostol Andrei**, că între popoarele evanghelizate de sfânt se numără și sciții, iar scriitorul bizantin Nichifor Calist (sec. al XIV-lea) consemnează faptul că Apostolul Andrei a trecut din provinciile Asiei Mici (Capadocia, Galatia și Bitinia) în "pustiurile scitice", care puteau fi situate fie în Sciția Mare (sudul Ucrainei), fie Sciția Mică, locuită atunci de greci, romani și geto-daci.

Mitropolitul Dosoftei al Moldovei scrie, în cartea sa **Viata și petrecerea sfinților**, despre misiunea măritului Apostol al Domnului: "*Apostolului Andrei i-a revenit (prin sorți) Bitinia și Marea Neagră și părțile Propontului, Halcedonul și Vizantea, unde e acum Țarigradul, Tracia și Macedonia, Tesalia, și sosind la Dunăre, ce-i zic Dobrogea și altele ce sunt pe Dunăre, și acestea toate le-a umblat*".

Cununa cea de har a dreptei credințe pentru urmașii Sfântului Andrei

În calendarul Bisericii Ortodoxe Române, ziua de 30 noiembrie, când Biserica de pretutindeni sărbătorește pe Apostolul cel dintâi chemat, este însemnată cu literă roșie; multe lăcașuri de închinare din țară poartă hramul Apostolului neamului românesc iar în onomastica națională Andrei și Andreea sunt nume frecvente.

Cinstit îndeosebi de către Patriarhia Ecumenică din Constantinopol, de către Bisericile din Grecia, Rusia, Ucraina și România, iar în tradiția occidentală fiind considerat patron și ocrotitor al Scoției, țara unde au ajuns părțile din sfintele sale moaște în secolul al VIII-lea, Sfântul Andrei cheamă mereu întreaga umanitate să descopere bucuria curată și sfântă, care nu se învechește niciodată: "*Am găsit pe Mesia!*".

(prelucrarea și adaptarea textului: Pr. Nicolae Dascălu)

Izvoare bibliografice:

Le Synaxaire, Vies des Saints de l'Église Orthodoxe, tome premier: Septembre-Octobre-Novembre, adaptation française par Macaire, moine de Simonos-Petras, Éditions **To Perivoli tis Panaghias**, Thessalonique, 1987;

A Dictionary of Greek Orthodoxy, New York, 1987;

Sfinți Români și apărători ai legii strămoșești, București, 1987;

Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, **Istoria Bisericii Ortodoxe Române**, vol I, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1992;

Viețile Sfinților pe luna noiembrie, Editura Episcopiei Romanului și Hușilor, 1993;

Pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, **Sfinți daco-romani și români**, Editura TRINITAS, Iași, 1994.

Tropar, glasul 1
alcătuit de I.P.S. Mitropolit Nicodimos de Patras
la aducerea moaștelor Sfântului Apostol Andrei în România

Fiu al Galileii și frate al lui Petru,
dintre pescari în soborul Apostolilor întâi ai fost chemat,
Andrei cel minunat.

Iar de la mormântul tău din Patra
chemi popoarele la Dumnezeu
și acum ne-ai umplut de bucurie că în România ai venit
unde pe Hristos-Domnul L-ai propovăduit.

*(traducere din limba greacă și adaptare
pentru cântare psaltică de Arhimandrit Clement
Haralam și Protopsalt Dimitrios Fourlemadis).*

Tropar

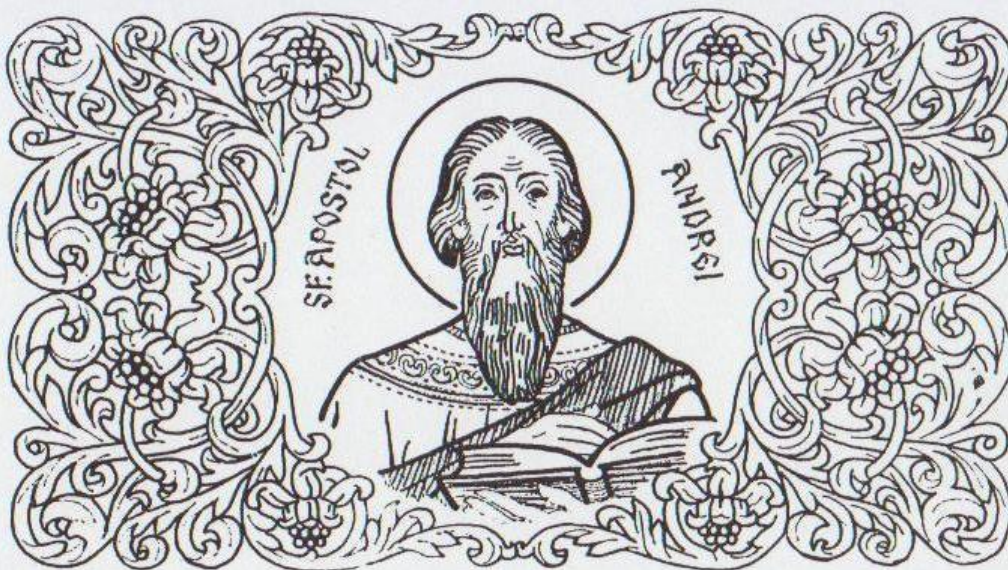
la aducerea în Iași a Moaștelor
Sfântului Apostol Andrei.

Gl. I. $\frac{4}{4}$ Ma.

F
în al Ga li lă u și fra te al lui Pet
ru cū di în tre pes cări în so bo - sul
A pos to li lor cū în lăi ai fost che mat
An drei cel mi nu nat 9 iar de la mor măn
tul tūu din Pat ra cū chemi po poa re le
la Dum ne zeu 9 și a cūm ne-ai um plut
de bu cu ri e cū căci în Ro mă nia
ia ia rāgi ai ve nit cū un de pe Hris to
os Do om nul L-ai pro po vā du it.

03. 10. 96.

✠ Sfintii Trei Ierarchi.

ACATISTUL SFÂNTULUI APOSTOL ANDREI CEL ÎNTÂI CHEMAT

(30 noiembrie)

După obișnuitul început se zic condacele și icoasele:

Condacul 1:

Pe ucenicul cel întâi chemat și următorul Patimilor lui Hristos, pe Andrei apostolul, fratele lui Petru, să-l lăudăm credincioșii, ca pe cel ce pe păgâni din înșelăciune i-a întors la botez. Pentru aceasta îi cântăm: Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Icosul 1:

Sufletul meu cel tulburat de gânduri și de cuvinte rele, curățește-l cu dumnezeiescul tău dar, care s-a sălășluit întru tine, propovăduitorul lui Hristos Andreie, ca, fiind curat, să izvorască cântare vrednică așa:

Bucură-te, cel ce din pescar ai devenit apostol;

Bucură-te, că mai întâi ai avut pe Sfântul Ioan Botezătorul ca dascăl;

Bucură-te, că din ceata ucenicilor tu de Mântuitorul mai întâi ai fost chemat la darul apostolesc;

Bucură-te, că te-ai făcut cu multă credință ucenic al lui Hristos;

Bucură-te, că și pe fratele tău Petru l-ai adus la Hristos;

Bucură-te, că împreună cu toți apostolii ai urmat Domnului;

Bucură-te, că ești dintre cei dintâi apostoli ai lui Hristos;

Bucură-te, că ai păstrat dragoste încuviințată către Domnul;

Bucură-te, că pentru dragostea Lui, prin multe țări L-ai propovăduit Dumnezeu dătător de viață;

Bucură-te, că propovăduind la păgâni credința cea în Iisus Hristos, multe scârbe ai răbdat;

Bucură-te, că ai fost bătut cu lemne și cu pietre;

Bucură-te, că sălbaticii aceia te mușcau și cu dinții;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 2-lea:

Cu cuvântul Evangheliei, Andreie prealăudate, din adâncul înșelăciunii ai vânat popoarele precum te-ai făgăduit Domnului Iisus Hristos, Cel ce te-a învățat a vâna pe oameni la credința Lui. Pentru aceasta cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 2-lea:

Cel ce ești cetățean de taină, însuși văzătorule, și ritor al cunoștinței lui Hristos cel de negrăit, care ai luat de sus Duhul cel Sfânt, grăiești în limbi și împarți darurile. Pentru aceasta lăudăm darul luat și ție-ți cântăm acestea:

Bucură-te, primitorule al Duhului Sfânt în limbi de foc;

Bucură-te, că prin multe țări ai mers din loc în loc;

Bucură-te, că fiind sfâșiat de păgâni, Domnul Iisus te-a făcut sănătos;

Bucură-te, că pe mulți dintre cei mai buni creștini i-ai hirotonit episcopi și preoți;

Bucură-te, că prin orașe și sate umblând și propovăduind, pe mulți i-ai făcut creștini;

Bucură-te, că după mulți ani de propovăduire, la sfârșit ai ajuns la mucenicie;

Bucură-te, că păgânii necredincioși chinându-te pe cruce te-au pironit cu capul în jos;

Bucură-te, că dumnezeiescul tău suflet la cer s-a dus;

Bucură-te, că Domnul Hristos a pus scumpă cunună pe capul tău;

Bucură-te, că toate cetele cerești pentru încununare cântări preafrumoase au cântat;

Bucură-te, că îngerii și sfinții cu bucurie în palatul tău osebit te-au așezat;

Bucură-te, al Preasfintei Treimi smerit închinător;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 3-lea:

Alergat-ai cu sete la chemarea Mântuitorului, Apostole Andrei, și de bunăvoie te-ai dat spre ascultarea învățaturii Lui, ca un cerb la izvoarele apelor și tuturor le-ai propovăduit pe Dumnezeu adevărat; pentru aceasta cântăm: Aliluia!

Icosul al 3-lea:

Mărgăritarul cel de mult preț, cel ascuns în taina inimii tale, în lume l-ai pus înainte, Apostole Andrei; pe acela cu credință păgânii primindu-l, comoară l-au făcut. Pentru aceasta aducem ție acestea:

Bucură-te, al Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu lăudător;

Bucură-te, cel împreună cu îngerii și cu toți sfinții cântător;

Bucură-te, al nostru păzitor;

Bucură-te, al nostru mijlocitor înaintea preacinstitei Maicii lui Dumnezeu;

Bucură-te, al nostru rugător către Domnul Dumnezeu;

Bucură-te, al tainelor lui Hristos slujitor;

Bucură-te, temelia prea întemeiată a mărturisirii lui Hristos;

Bucură-te, că tu ai propovăduit credința cea dată de Domnul Iisus Hristos;

Bucură-te, luminătorul cereștii cunoștințe;

Bucură-te, învățătorul drepte credințe;

Bucură-te, prin care Domnul Hristos Se sălășluiește;

Bucură-te, prin care satana se nimicește;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 4-lea:

Ca o vestire Evanghelia în mâini luând, mult-lăudate Andreie, tot pământul ai îmbogățit de dumnezeiasca propovăduire. Pentru aceasta cinstim pomenirea ta, împreună cu chinurile tale, cântând lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 4-lea:

Capiștele prefăcându-le în biserici lui Dumnezeu, preacinstite Apostole Andreie, ai sfințit în ele pe fiii botezului pe care darul i-a înnoit prin apă și prin Duh. Pentru aceasta cântăm ție laudele acestea:

Bucură-te, al cântărilor îngerești ascultător;

Bucură-te, că ai răstignit cele lumesti și întru tine viețuiește Iisus Hristos;

Bucură-te, prin care întunericul s-a risipit;

Bucură-te, prin care lumea s-a luminat;

Bucură-te, îndumnezeitule cu Dumnezeu unitule;

Bucură-te, cerule mai înalt decât cerul;

Bucură-te, că te-ai arătat părtaș al firii dumnezeiești;

Bucură-te, că pe fiii oamenilor i-ai adus lui Dumnezeu;

Bucură-te, al Bisericii de trebuință folositor;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 5-lea:

Cunoscut-ai așezămintele firii, mărite Andreie, vrednicule de minune, și părtaș pe fratele tău Petru l-ai primit grăind: aflat-am pe Cel dorit! și i-ai arătat cunoștința Duhului. Pentru aceasta cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 5-lea:

Cu mreaja cuvântului, dintru adâncul înșelăciunii, ai vânat pești cuvântători, fericite Apostol Andrei, și la masa lui Hristos, mâncare curată i-ai adus luminați; pentru aceasta îți cântăm:

Bucură-te, Andreie, îndulcire a minților;

Bucură-te, dumnezeiască desfătare a oamenilor;

Bucură-te, prin care credința s-a lățit;

Bucură-te, prin care rătăcirea s-a zădărnicit;

Bucură-te, că pentru Hristos pe toate cele lumești gunoaie le-ai socotit;

Bucură-te, că tuturor toate te-ai făcut, ca pe mulți să-i mântuiești;

Bucură-te, al înțelepciunii lui Dumnezeu vas mult-încăpător;

Bucură-te, al lui Hristos dulce cugetător;

Bucură-te, pentru cei orbi dumnezeiască alifie;

Bucură-te, pentru cei bolnavi minunată doctorie;

Bucură-te, adâncimea cuvintelor celor însuflate de Dumnezeu;

Bucură-te, noianul înțelegerilor celor înțelepte de Dumnezeu;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 6-lea:

Dumnezeiasca punte, Atotfăcătorul și de lumină strălucitorul Duh, întru tine, mărite apostole Andrei, sălășluindu-se cu dumnezeiască cuviință în chipul limbii de foc, te-a arătat propovăduitor al celor de negrăit. Pentru aceasta cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 6-lea:

Lepădând mrejele cele pescărești și luând crucea, ai urmat lui Hristos, Celui ce te-a chemat, și mreaja Duhului aruncând, în loc de pește, pe oameni ai vânat. Slavă Duhului ce ți s-a dat ție! Pentru aceasta aducem laudele acestea:

Bucură-te, al dumnezeieștii întrupări înalt tâlcuitor;
Bucură-te, carte de Dumnezeu închipuită, foarte folositoare minții;
Bucură-te, comoară dumnezeiască a cereștilor comori;
Bucură-te, cel ce ești învățătură de trebuință celor învățători;
Bucură-te, cel ce la împărțirea muncii de propovăduitori ai ales neamurile;
Bucură-te, că între cei neputincioși, minuni alese ai făcut;
Bucură-te, al umbrei legii surpător;
Bucură-te, al adevărului stâlp întăritor;
Bucură-te, cel ce în cuvinte preaînțelepte te-ai îmbogățit;
Bucură-te, cel ce pe credincioși cu răbdare i-ai mântuit;
Bucură-te, casă preacinstită a Sfintei Treimi;
Bucură-te, Biserică a fiilor duhovnicești;
Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 7-lea:

Dobândit-ai pe Cel pe care L-ai dorit, fericite apostole Andrei. Iar acum în locașurile cele nestricăcioase cu Dânsul locuind, seceri snopii ostanelilor tale după vrednicie; pentru aceasta cu cântări slăvim pe Dumnezeu, zicând: Aliluia!

Icosul al 7-lea:

Iubit-ai pe Stăpânul și după Dânsul ai mers pe urmele Lui, în viață bine povățuit și patimilor Lui fără înșelăciune, preacinstite Andreie, până la moarte urmând; pentru aceasta îți cântăm acestea:

Bucură-te, al necuvântării de Dumnezeu neapropiată înălțime;

Bucură-te, iconomia lui Dumnezeu necunoscută în adâncime;

Bucură-te, a Mângâietorului gură cinstită;

Bucură-te, gură de foc îngrădită;

Bucură-te, doborârea înțelepciunii celor înțelepți;

Bucură-te, lepădarea priceperii celor pricepuți;

Bucură-te, împărăția cerurilor cea de veselie primitorului;

Bucură-te, al tainelor lui Hristos vestitorule;

Bucură-te; privighetoarea cerului cea dulce grăitoare;

Bucură-te, limbă de foc suflătoare care grăiești cele dumnezeiești;

Bucură-te, îndulcire a urechilor noastre;

Bucură-te, cel prin care Hristos mântuiește sufletele noastre;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 8-lea:

Cu darul cel dat ție de la Dumnezeu, întru-tot-lăudate Andrei, duhurile demonice cu cuvântul se izgonesc, bolile fug, mulțimea patimilor sufletești se îndepărtează de la cei bolnavi; pentru aceasta cântăm lui Dumnezeu: Aliluia!

Icosul al 8-lea:

Cel ce din Betsaida ai ieșit, pe noi ne chemi a prânzi prăznuirea ta, punându-ne-o nouă înaintea astăzi; cu vitejiile luptelor tale și cu sarea lui Hristos mintea voastră sărând-o, mâncărurile tale dulci s-au făcut nouă, adică: învățăturile de sfaturi cerești; pentru aceasta cântăm ție unele ca acestea:

Bucură-te, lumina celor întunecați cu păgânătatea;
Bucură-te, calea cea adevărată a celor rătăciți;
Bucură-te, al luminilor lui Hristos văzător și propovăduitor;
Bucură-te, al patimilor lui Hristos preales mărturisitor;
Bucură-te, al minunilor Domnului bun lucrător;
Bucură-te, iconomia frumuseții celei întâi închipuite;
Bucură-te, stăpânirea dogmelor lui Dumnezeu;
Bucură-te, al luminii celei gândite luminoasă descoperire;
Bucură-te, dreaptă arătare a chinurilor ce așteaptă pe cei păcătoși;
Bucură-te, gură care vestești pe Hristos Dumnezeu;
Bucură-te, privitorule al priveliștilor lui Dumnezeu;
Bucură-te, cel ce auzi cele de oameni neauzite;
Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 9-lea:

Poruncindu-ți-se a te sui la muntele Sionului cel înțelegător, Apostole Andreie, și paharul mântuirii luând, bucurându-te l-ai băut, trecând prin moarte la viața cea dumnezeiască, unde este Hristos Dumnezeu, cântând: Aliluia!

Icosul al 9-lea:

Focul Preasfântului Duh ce s-a coborât de sus peste tine, întru-tot-lăudate Apostole Andrei al lui Hristos, ți-a poruncit ție cu limbă nouă, cu care niciodată nu ai grăit, să vestești până la marginile lumii măririle Lui. Pentru aceasta aducem ție laudele acestea:

Bucură-te, că tu ai binevestit Patimile și Învierea lui Hristos;

Bucură-te, că tu singur lămurești pogorârea în iad a dracilor;

Bucură-te, cel ce ești plin de roadele Preasfântului Duh;

Bucură-te, de Darurile Lui îndestulătorule;

Bucură-te, prin care Sfânta Treime s-a propovăduit;

Bucură-te, prin care Unimea Treimii s-a slăvit;

Bucură-te, sănătate preaminunată împărțită credincioșilor;

Bucură-te, cel ce ești rană de mult plâns demonilor;

Bucură-te, lumină mai strălucitoare decât soarele;

Bucură-te, povățuitorul și lumina orbilor;

Bucură-te, de lumină al tuturor făcător;

Bucură-te, al vrăjmașilor puternic biruitor;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 10-lea:

Cine te-a învățat a grăi așa, Sfinte Apostole Andrei? Cine ți-a luminat mintea ta ca să vezi limpede raza slavei celei neapropiate, care a strălucit lumina Adevărului în inimile noastre, fără numai Iisus Hristos Dumnezeu? Pentru aceasta cântăm Lui: Aliluia!

Icosul al 10-lea:

Se spăimântează tot cugetul de propovăduirea ta, pe care ai trâmbițat-o în tot pământul, tănuitorule al lui Hristos și văzătorule al celor de sus, cel ce ești cinstit de Domnul între cei doisprezece apostoli; pentru aceasta cântăm ție:

Bucură-te, rugătorule pentru noi către Domnul;

Bucură-te, că prin sfințele tale rugăciuni Domnul ne trimite milele Sale bogate;

Bucură-te, că prin ajutorul tău, tiranul satana se izgonește de la noi;

Bucură-te; că gândurile și bolile cele rele le îndepărtezi de la noi;

Bucură-te, mărgăritarul cel luminos al lui Hristos;

Bucură-te, mângâierea sufletească a pământenilor celor necăjiți;

Bucură-te, sănătatea trupească a oamenilor îmbolnăviți;

Bucură-te, cârmaci preaminunat al celor ce înoată pe ape;

Bucură-te, împreună-călător cu cei ce călătoresc pe uscat;

Bucură-te, ajutorul celor ce te cheamă când zboară în aer;

Bucură-te, hrănitorul nostru al celor flămânzi de fapte bune;

Bucură-te, cel ce ajuți rugăciunilor noastre spre mântuire;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 11-lea:

Cu suflarea cea de sus a Duhului, Dumnezeu mai înainte aprinzându-te cu râvnă de credință, ritor de Dumnezeu grăitor te-a arătat pe tine, mărite apostole Andrei, cel ce cânti Mântuitorului tău: Aliluia!

Icosul al 11-lea

Cel de lumină purtător și de veselie făcător, fericite Andrei apostole al lui Hristos, dumnezeiască pomenirea ta rază de tămăduire strălucește nouă celor ce cântăm ție unele ca acestea:

Bucură-te, stea mai luminoasă decât soarele;

Bucură-te, sfeșnic care strălucești cu rază de aur;

Bucură-te, dătător de daruri al creștinilor dreptcredincioși;

Bucură-te, al călugărilor celor mahnți ajutor în neazuri;

Bucură-te, cel ce ești izgonitor înfricoșător al demonilor;

Bucură-te, frumusețea cea prealuminată a Bisericii lui Hristos;

Bucură-te, cămara preacinstită cu bun miros a lui Hristos;

Bucură-te, podoaba cea preacinstită a apostolilor;

Bucură-te, luminătorul cel preamărit al mucenicilor;

Bucură-te, veselia cea de bucurie făcătoare a cuvioșilor;

Bucură-te, lauda cea fericită a tuturor sfinților;

Bucură-te, rugătorule, mijlocitorule și folositorule al tuturor ortodocșilor;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 12-lea:

Ca un ucenic preales al Celui ce s-a pironit de bună voie pe Cruce, Stăpânului tău până la moarte urmând, te-ai suit bucurându-te la înălțimea crucii, mergere făcându-ți la ceruri, de trei ori fericite apostole Andrei. Pentru aceasta cântăm cântarea cea îngerească lui Dumnezeu, zicând: Aliluia!

Icosul al 12-lea:

Mulțumim ție, mărite apostole Andrei, noi neamurile cele de tine luminate și de pe pământ la ceruri de tine ridicate, că de la slujirea vrăjmașului depărtându-ne, ne-am făcut împreună-locuitori cu sfinții îngeri și părtași ai slavei Domnului. Pentru aceasta aducem ție după vrednicie acestea:

Bucură-te, apostole Andrei, nume preascump și dulce nouă dreptcredincioșilor;

Bucură-te, izgonitorul tuturor eresurilor;

Bucură-te, păzitorule cu dinadinsul al fecioriei;

Bucură-te, floarea cea preafrumoasă și bine mirositoare a raiului;

Bucură-te, că rugăciunile tale sunt ca o scară, care ne urcă pe noi la ceruri;

Bucură-te, arma cea nebiruită a binecredinciosului popor;

Bucură-te, cel ce biruiești în zile de război tabăra potrivnicilor;

Bucură-te, cel ce ne dai nouă ploi potrivite;

Bucură-te, cel ce ne izbăvești pe noi din tot felul de nevoi;

Bucură-te, cel ce aperi sfânt locașul acesta de aprinderea focului;

Bucură-te, cel ce ne izbăvești pe noi de vicleșugul vrăjmașului;

Bucură-te, cel ce la sfârșitul vieții noastre ne ajuți ca prin pocăință să ne mântuim;

Bucură-te, Sfinte Andreie, apostole!

Condacul al 13-lea:

O, preaminunate sfinte și mărite apostole Andrei, cu plângere alergăm la sprijinul tău, ca să ne izbăvești pe noi cu rugăciunile tale de chinul cel de veci, prealăudate, și să ne învrednicești de bucuria raiului; ca împreună cu tine să cântăm lui Dumnezeu: Aliluia! (*Acest Condac se zice de trei ori*).

După aceea se zice iarăși Icosul întâi: *Sufletul meu cel tulburat...* și Condacul întâi: *Pe ucenicul cel întâi chemat...*

Apoi se zice această

RUGĂCIUNE

Doamne Dumnezeul nostru, Tu, Cel ce ai zis și s-a făcut făptura, nu întoarce dumnezeiasca Ta față de la noi cei păcătoși, ca să nu vină asupra-ne mânia cea groaznică și înfricoșătoare a durerilor, care este rodul păcatelor noastre pe care în toată ziua cu nesocotință în chip nenumărat le săvârșim. Noi suntem păcătoși și pătimiși, netrebnici și plini de răutate, iar Tu ești izvorul vieții și al milostivirii; nu ne lăsa, Doamne; nu trece rugăciunea noastră a păcătoșilor, nici nu răsplăți nouă după nelegiuirile noastre, ci, pentru că nu suntem vrednici a câștiga prin sânguinta cea de toate zilele milostivirea Ta, dăruiește-ne-o

Tu, Doamne, ca un preamilostiv. Pentru rugăciunile apostolului Tău Andrei, dăruiește-ne nouă sănătate și viață ferită de toată răutatea. Pentru pomenirea lui cea de azi ne întărește cu darul Tău cel stăpânitor, ca din adâncul inimilor noastre, cu bucurie să lăudăm prăznuirea lui, și să slăvim preasfânt numele Tău, în vecii vecilor. Amin.

Troparul, glasul al 4-lea

**Acel dintre Apostoli mai întâi-chemat și lui
Petru frate adevărat, Stăpânului tuturor,
Andrei, roagă-te, pace lumii să dăruiască și
sufletelor noastre mare milă.**

Condacul, glasul al 2-lea

**Pe grăitorul de Dumnezeu cel cu nume de
bărbăție numit și cel mai întâi-chemat decât
ucenicii Mântuitorului, pe fratele lui Petru
să-l lăudăm, că precum de demult acestuia și
nouă acum a strigat:
Veniți, aflat-am pe Cel dorit.**

CUPRINS

† DANIEL, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei "Minunat este Dumnezeu întru sfinții Săi"	3
† NICODIMOS, Mitropolit de Patras Moaștele Sfântului Apostol Andrei	7
Crucea Sfântului Apostol Andrei	9
Propoveduitor și mărturisitor al dreptei credințe - Viața Sfântului Apostol Andrei	11
Troparul alcătuit de I.P.S. Mitropolit Nicodimos de Patras la aducerea moaștelor Sfântului Apostol Andrei în România	20
Acatistul Sfântului Apostol Andrei cel întâi chemat ..	23
Troparul și condacul Sfântului Andrei	38